

Ο Άρχιστράτηγος Μιχαήλ και ο Ιησούς του Ναυή

/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

Στον εσπερινό της εορτής της Συνάξεως των Παμμεγίστων Ταξιαρχών Μιχαήλ και Γαβριήλ, ως ένα από τα τρία βιβλικά αναγνώσματα (προφητείες) παρατίθεται απόσπασμα από το βιβλίο του Ιησού του Ναυή, στο οποίο εξιστορείται η στιγμή της συνάντησης του ηγέτη του ισραηλιτικού λαού με τον «Αρχάγγελο Μιχαήλ» μετά τον εορτασμό της εορτής του Πάσχα.

Σύμφωνα με τη βιβλική διήγηση, ο Μωυσής έχει τελευτήσει (Δευτ. 34,5) αφού

πρώτα παρέδωσε την ηγεσία του ισραηλιτικού λαού στον Ιησού τον υιό του Ναυή (Δευτ. 34,9). Ο Ιησούς του Ναυή λαμβάνει αρχικά εντολή από το Θεό να διαβεί μαζί με το λαό τον Ιορδάνη ποταμό (Ιησ. 1,2). Κατόπιν ο Ιησούς απέστειλε τους κατασκόπους του να κατασκοπεύσουν την Ιεριχώ, οι οποίοι σώθηκαν χάρη στη μεσολάβηση της Ραάβ (Ιησ. 2,1-9) και στη συνέχεια αναχώρησε αυτός και ο λαός για να διαβούν τον Ιορδάνη (Ιησ. 3,14-17) και αφού ολοκληρώθηκε η διάβαση του ποταμού στρατοπέδευσαν στα Γάλγαλα (Ιησ. 4,19-24), όπου και γιόρτασαν το Πάσχα (Ιησ. 5,10-12).

Ο Ιησούς του Ναυή, που στεκόταν κοντά στην Ιεριχώ, σήκωσε για μια στιγμή τα μάτια του και είδε μπροστά του έναν άνδρα όρθιο, ο οποίος κρατούσε στα χέρια του ρομφαία και τότε συνδιαλέχθηκε μαζί του αναζητώντας ο Ιησούς να μάθει ποιος ήταν αυτός που στεκόταν μπροστά του (Ιησ. 5,13-15). Ο άντρας αυτός στο ερώτημα του Ιησού του Ναυή: *«ἡμέτερος εἶ ἢ τῶν ὑπεναντίων;»* (Ιησ. 5,13) απάντησε: *«ἐγὼ ἀρχιστράτηγος δυνάμεως Κυρίου νυνὶ παραγέγονα»* (Ιησ. 5,14). Ο Ωριγένης αναφέρει πως ο αρχιστράτηγος αυτός ήταν ο αρχάγγελος Μιχαήλ και συνδιαλέχθηκε με τον Ιησού του Ναυή επειδή ο Ιησούς αφενός ήταν ο αρχηγός του ισραηλιτικού λαού, αρχηγία την οποία του είχε παραδώσει ο ίδιος ο Θεός, αφετέρου ο αρχηγός αυτός έπρεπε να παραδοθεί εξ' ολοκλήρου στον αρχάγγελο Μιχαήλ, τον προστάτη του ισραηλιτικού λαού (P.G. 12,821).

Ο Ιησούς του Ναυή περίμενε κάποιο σημάδι από το Θεό για να πολιορκήσει την Ιεριχώ και το ανωτέρω ερώτημα που απεύθυνε προς τον άνδρα εξυπηρετούσε συγκριμένο σκοπό. Ο Ιησούς φοβόταν μήπως η εμφάνιση αυτού του άντρα δεν ήταν εμφάνιση αγγέλου, αλλά ίσως επρόκειτο για κάποιο τέχνασμα του πονηρού που είχε τη δυνατότητα να μεταμορφώνεται σε άγγελο φωτός τον ρώτησε εάν ήταν δικός τους ή εχθρός: *«ἡμέτερος εἶ ἢ τῶν ὑπεναντίων;»* (Ιησ. 5,13).

Βεβαιώνοντας ο αρχιστράτηγος Μιχαήλ ότι επρόκειτο για τον ίδιο τον απεσταλμένο του Θεού και όχι για κάποιο τέχνασμα του πονηρού *«ἐγὼ ἀρχιστράτηγος δυνάμεως Κυρίου νυνὶ παραγέγονα»* (Ιησ. 5,14), ο Ιησούς του Ναυή εις ένδειξη υποταγής έπεσε με το πρόσωπο κατά γης και τον προσκύνησε. Η εμφάνιση του αρχαγγέλου Μιχαήλ, ως οπλίτου, αποσκοπούσε στην ενθάρρυνση του Ιησού που φαινόταν να είναι φοβισμένος καθώς και απόδειξη ότι ο Θεός παρίσταται και συμπολεμά, αοράτως, ανάμεσά στον ισραηλιτικό λαό, όπως μαρτυρεί ο Προκόπιος Γαζαίος (P.G. 87α, 1012).

Τότε ο Ιησούς του Ναυή τον ρώτησε ανοικτά τον Μιχαήλ, τον απεσταλμένο του Θεού: *«δέσποτα, τί προστάσσεις τῷ σῷ οἰκέτῃ;»* (Ιησ. 5,14) αποδεικνύοντας την υποταγή και αναγνώριση του αρχιστράτηγου της σωτηρίας και την υπακοή στον ανώτερό του. Και ο αρχιστράτηγος διέταξε τον Ιησού να λύσει το υπόδημά του (*«λῦσαι τὸ ὑπόδημα*

ἐκ τῶν ποδῶν σου»), κατάσταση η οποία αποτελεί ένδειξη σεβασμού και ευλάβειας προς ένα τόπο ιερό όπως αυτόν της εμφανίσεως του αρχιστρατήγου: «ὁ γὰρ τόπος ἐφ' ᾧ σύ ἔστηκας ἐπ' αὐτοῦ ἅγιός ἐστι» (Ιησ. 5,15).

Όμως ο τρόπος με τον οποίο απευθύνεται ο αρχιστράτηγος προς τον Ιησού του Ναυή αφήνει υπαινιγμό ότι δεν πρόκειται για τον αρχάγγελο Μιχαήλ αλλά για τον ίδιο τον Υιό και Λόγο του Θεού, τον άγγελο της Μεγάλης Βουλής, διότι ένας απλός άγγελος ή αρχάγγελος δεν θα ζητούσε πλήρη υποταγή και προσκύνηση από έναν άνθρωπο όπως ζητεί ο Θεός. Η απαίτηση της προσκυνήσεως και η δήλωση της ιερότητας του χώρου στη σκηνή της συναντήσεως του Ιησού του Ναυή με τον αρχιστράτηγο (Ιησ. 5,15) παραλληλίζεται με την εμφάνιση του αγγέλου στον τόπο της καιομένης και μη φλεγομένης βάτου, όπου ο Θεός κάλεσε το Μωυσή και συνδιαλέχθηκε μαζί του (Εξ. 3,5).

Σκοπός αμφοτέρων των εμφανίσεων αρχικά στο Μωυσή και τώρα στον Ιησού του Ναυή, ήταν η ενίσχυση του έργου των δυο αυτών ηγετών, όπου ο μεν Μωυσής εξήγαγε το λαό από την Αίγυπτο τον τόπο δηλ. της δουλείας, ο δε Ιησούς εισήγαγε το λαό στη γη της επαγγελίας κατακτώντας την.

Όποιος και να είναι τελικά αυτός που εμφανίζεται στην σημαντική αυτή συνάντηση είτε ο ίδιος ο Υιός και Λόγος του Θεού είτε ο αρχάγγελος Μιχαήλ, σημασία έχει ότι ο Ιησούς του Ναυή απέκτησε θάρρος και δύναμη και βεβαιώθηκε για μια ακόμη φορά ότι ο Θεός τηρεί την υπόσχεση που του έδωσε όταν ανέλαβε την ηγεσία του ισραηλιτικού λαού ότι δηλ. δεν θα τον εγκαταλείψει και θα είναι μονίμως μαζί του όπως πρωτύτερα με το Μωυσή (Ιησ. 1,5).